

МУЛЬТИМЕДІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ – ЗАСІБ ЕФЕКТИВНОСТІ СУЧАСНОГО УРОКУ МИСТЕЦТВА

Теряєва Лариса Анатоліївна, викладачка
Циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу "Універсум"
Київського університету імені Бориса Грінченка,
кандидатка педагогічних наук
Ігальяно Моніка, студентка Фахового коледжу "Універсум"
Київського університету імені Бориса Грінченка

***Анотація.** Сучасна освіта потребує впровадження в навчальний процес інноваційних підходів, методів, форм і засобів навчання з використанням інформаційних і музичних комп'ютерних технологій. Проведений аналіз основних досліджень і публікацій з даної проблеми підтвердив позитивний вплив інноваційних технологій на мотивацію школярів та якість їх навчання.*

Ключові слова: інновація; традиційні методи; педагогічні технології; інтегрований курс; мотивація; засоби навчання; музичні комп'ютерні технології; музичне мистецтво; ефективність уроку; сучасні інформаційні технології; електронні музичні інструменти; інтерактивні методи; мультимедійні презентації.

Вступ. В умовах модернізації та інтенсифікації педагогічної освіти в Україні зростає актуальність різних сучасних методик навчання з використанням інформаційних технологій та використання нових підходів до організації навчально-виховного процесу. Застосування інноваційних технологій у музично-педагогічній галузі активізує навчання; викликає бажання школярів виконувати музичні творчі завдання; сприймати та аналізувати твори музичного мистецтва; розвивати вокальні здібності та виконувати музично-ритмічні рухи.

Аналіз основних досліджень і публікацій із зазначеної проблеми. Застосування інформаційних комп'ютерних технологій та музичних комп'ютерних програм у педагогіці досліджувалася у працях І. Гайденка, В. Приходька, І. Цідила, А. Цюприка, В. Шолоховича, Т. Каїна, В. Колі. Автори праць підкреслюють актуальність визначеної проблеми та необхідність практичного застосування сучасних комп'ютерних технологій у навчальному процесі. Незважаючи на значний внесок науковців у розвиток даної тематики, проблема застосування інноваційних технологій у процесі навчання залишається не вирішеною.

Мета: застосування мультимедійних технологій як засобу підвищення ефективності сучасного уроку музичного мистецтва.

Матеріали і методи дослідження. Світ змінюється – змінюються і діти, що вимагає різних шляхів отримання нових знань. Процес навчання буде ефективним тільки в тому випадку, якщо дитина при цьому уважна і активна, а не тоді, коли її завантажують нецікавими фактами. Найкращий досвід для дитини той, котрий приносить їй радість і задоволення. Щоб цей

досвід приносить дитині користь, він повинен мати для неї сенс. Тому навчання може бути продуктивним, якщо в його зміст буде закладено потреби сучасних дітей, а процес навчання і виховання буде здійснюватися з урахуванням їх особливостей і можливостей. А для цього педагоги повинні розробляти і використовувати в своїй професійній діяльності інноваційні технології виховання і навчання, спираючись на особливості сучасних дітей; поєднувати традиційні методи навчання і сучасні інформаційні технології, в тому числі і комп'ютерні.

Взагалі, термін "інновація" означає оновлення процесу навчання. Запозичення цього терміну пов'язане з бажанням виділити мотиваційний бік навчання, відмежуватися від методик, які за короткий час повинні дати максимальний ефект незалежно від особливостей класу та окремих учнів, їхніх бажань, здібностей тощо. Поняття "технологія" виникло в світовій педагогіці також як протиставлення існуючому поняттю "метод". Недолік методу полягає в його негнучкості та статичності. Тому існує велика кількість педагогічних технологій. Інноваційні технології – це цілеспрямований системний набір прийомів, засобів організації навчальної діяльності, що охоплює весь процес навчання від визначення мети до одержання результатів.

Як було зазначено вище, вчитель музики повинен поєднувати традиційні методи навчання і інноваційні технології. Так до традиційних методів відносяться підручники. І зараз їх є безліч за програмою «Нової української школи», який запропонував інтегрований курс «Музичного мистецтва» та «Образотворчого мистецтва» - «Мистецтво».

Потрібно сказати, що учні пізнають навколишній світ за допомогою всіх органів почуттів. Проте, основними каналами отримання інформації є зорові аналізатори. Тому не випадково, що 90 відсотків всієї інформації учні отримують за допомогою зору, а лише 10 відсотків – за допомогою слуху. Існують доречні прислів'я щодо цього: "Краще один раз побачити, ніж 100 разів почути" та "Я почув і забув, я побачив і запам'ятав, я зробив і зрозумів", - так говорив Конфуцій.

Традиційно панує думка, що уроки музичного мистецтва люблять всі діти. Проте досвід показує, що в умовах інформаційного-технологічного суспільства, коли на зміну людському спілкуванню прийшли новітні технології, глобальні мережі, комп'ютерні ігри, на жаль, все менше дітей хочуть займатися музичним мистецтвом і мистецтвом взагалі. Тому вчитель музики ставить перед собою такі запитання: Чи цікаво дітям на уроках? Чому зустрічаємо байдуже ставлення і відсутність інтересу у дітей? Чому високохудожні твори, емоційний учитель, насичений інформацією урок не знаходять відгуку в серцях дітей? Як зробити сучасну дитину щасливою без Інтернету, комп'ютерних ігор?

Початковим імпульсом є мотивація – рушійна сила навчального процесу. Але скільки б учень не чув про необхідність вчитися, про важливість навчання для нього самого та його майбутнього, що це його обов'язок, якби не усвідомлював справедливості всіх цих слів, проте, якщо

він не включиться в практичну діяльність, яка викличе у нього інтерес та позитивні емоції, він не почне вчитися. Лише коли йому стане цікаво, можна очікувати поступового виникнення потреби та мотивації до цієї діяльності.

Нові педагогічні технології немислимі без широкого використання нових інформаційних технологій, і комп'ютерних насамперед. Саме вони дозволяють повною мірою розкрити педагогічні, дидактичні функції нових методів освіти. Необхідно враховувати, що до школи приходять нові покоління дітей. Інформаційні технології стають потужним багатофункціональним засобом навчання. Їх використання привчає учня жити в інформаційному середовищі, вчити інформаційну культуру.

Урок музичного мистецтва – це, перш за все, урок творчості! Навчальним планом передбачений лише один урок музичного мистецтва на тиждень, що недостатньо для формування гармонічної особистості. У зв'язку з цим виникає проблема збільшення інтенсивності уроку, його насиченості.

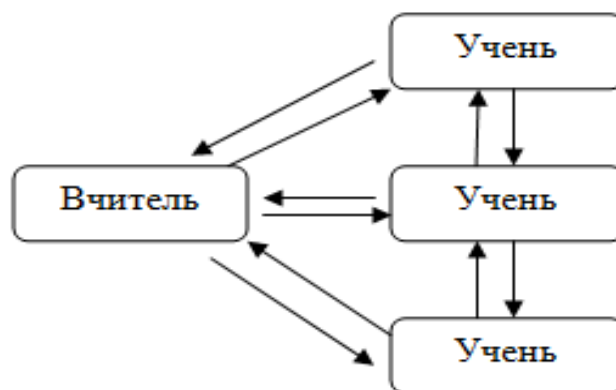
Сучасний урок музики – це урок, під час якого застосовуються сучасні педагогічні технології, комп'ютерні технології, використовуються електронні музичні інструменти.

Комп'ютерний простір значно розширює поле активності школярів і є інтенсивнішим співрозмовником, в порівнянні з книгою. При цьому особа учителя, безумовно, залишиться стержневою, направляючою в навчанні, ведучою на усіх етапах уроку, хоча комп'ютер при цьому виступає лише як засіб, що допомагає в рішенні поставлених завдань. Отже, в таких умовах роль учителя значно міняється. Він перестає бути джерелом інформації, а стає організатором навчально-пізнавальної діяльності школярів.

Також варто відмітити, що «в особі» комп'ютера вчитель має і магнітофон, і відеопроектор, і електронний фотоальбом з нескінченною кількістю ілюстрацій, портретів композиторів тощо.

Практика показує, що, завдяки мультимедійному супроводу уроків, вчитель економить до 30% навчального часу, ніж при роботі у класній дошці. Наприклад, коли вчитель відвертається до дошки, він мимоволі втрачає контакт з класом. Іноді він навіть чує шум за спиною. У режимі мультимедійного супроводу вчитель має можливість постійно «тримати руку на пульсі», бачити реакцію учнів, вчасно реагувати на ситуацію, що змінюється.

Вважаємо потрібним відмітити, що ж таке інтерактивні методи? Це форма навчання, у процесі якого учні і вчитель перебувають у режимі бесіди, діалогу між собою. Це співпраця, взаємонавчання: вчитель - учень, учень - учень. При цьому вчитель і учень - рівноправні суб'єкти навчання. Роль учителя на інтерактивних заняттях зводиться до скерування діяльності учнів на досягнення цілей заняття.

А інтерактивними засобами, що використовуються в музичній освіті, є синтезатор, інтерактивна дошка, музично-інформаційні технології з програмним забезпеченням тощо.

Важливим є визначити, що ж таке музично-інформаційні технології? Це цілеспрямована та організована сукупність інформаційних процесів, які необхідні в музичному мистецтві для створення, збирання, зберігання, обробки, відображення, передавання, розповсюдження, використання, захисту та знищення інформації, аранжування музичних творів та власної інструментальної музики, музичні комп'ютерні програми для запису нотами тощо. А до програмного забезпечення музично-інформаційних технологій відносять музичні редактори, електронні навчальні програми, музичні енциклопедії, музичні програвачі, програми для співу в караоке.

Поняття „мультимедіа” є багатогранним, часто вживається як аналог терміну „засоби масової комунікації” (друк, фотографія, радіо, кінематограф, телебачення, відео, мультимедійні комп'ютерні системи, включаючи Інтернет).

В загальноприйнятому визначенні „мультимедіа” – це спеціальна інтерактивна технологія, яка за допомогою технічних і програмних засобів забезпечує роботу з комп'ютерною графікою, текстом, мовленнєвим супроводом, високоякісним звуком, статичними зображеннями й відео.

Також існує поняття мультимедійної презентації, які дуже часто використовуються на уроках мистецтва. Мультимедійна презентація – це програма, яка може містити текстові матеріали, фотографії, малюнки, діаграми та графіки, слайд-шоу, звукове оформлення, відеофрагменти й анімацію, тривимірну графіку.

Результати дослідження. Тому мультимедійні засоби мають унікальну можливість надавати величезну кількість корисної і цікавої інформації в максимально зручній і доступній формі.

Висновки. Отже, інноваційні технології навчання на сучасних уроках музичного мистецтва є ефективним засобом під час проведення різних видів музичної діяльності, а саме:

Слухання музики	Вокально-хорова робота	Рухи під музику	Гра на музичних інструментах
Слухання музики із переглядом відео	Спів під караоке Спів під фонограму	Фізкультхви линки	Використання презентацій-

або кліпу(уривки з мультфільмів) Музичні вікторини із відео Слухання музики із використанням творчих завдань на комп'ютері	Спів під перегляд кліпу Впізнай пісню за мінусом/ритмом Імпровізаційні завдання (створи музичний супровід, добери інструменти, добери малюнок до пісні) тощо. Використання нотного тексту, як засіб музичної діяльності	Копіювання рухів улюблених героїв під музичний супровід	концертів Слухання уривків фільмів/мультфільмів
--	--	--	--

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гайденко І.А. Роль музикальних комп'ютерних технологій в сучасній композиторській практиці: дис. ... канд. искусствовед.: 17.00.03.Харьков, 2005. 183 с.
2. Приходько В.М. Впровадження новітніх технологій у вищій школі. Постметодика. 2002. № 2/3. С. 115-118.
3. Теряєва Л.А. Педагогічні умови та інноваційні технології в процесі вивчення дисципліни «Хорове диригування». Наук. зб. «Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі» / Київ. ун-т ім. Б. Грінченка; редкол.: Олексюк О.М., Хоружа Л.Л., Бондаренко Л.А., Кевішас І. Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2017; 2: 141-144.